

Til miljøordførerne for aftalepartierne bag sprøjtemiddelstrategien

Cc: Fungerende miljøminister Lea Wermelin

Styrkelse af den kommunale indsats for at beskytte BNBO

Partierne bag sprøjtemiddelstrategien ventes snart præsenteret for en evaluering af den kommunale indsats for at beskytte grundvandet i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) mod erhvervs-mæssig anvendelse af pesticider. Her forudser pesticidstrategiaftale fra 2019, at partierne skal tage stilling til, om den kommunale indsats for at indgå frivillige aftaler eller udstede påbud har været tilfredsstillende, eller om der skal indføres et nationalt sprøjteforbud i BNBO.

I forventning om at evalueringen vil vise et utilfredsstillende resultat, opfordrer DANVA, Danske Vandværker og Landbrug & Fødevarer partierne til at forlænge tidsrammen for den kommunale indsats samtidigt med, at kommunerne forpligtes til at beskytte de relevante arealer gennem aftale eller udstedt påbud.

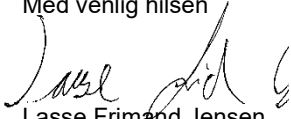
Fremdriften i indsatsen for at beskytte BNBO har været utilfredsstillende. Årsagen har primært været ufuldstændige aftaler om implementering mellem statslige og kommunale myndigheder. Kommunernes opgaveløsning har været udfordret af, at udpegninger, kortlægning og vejledninger fra staten har været betydeligt forsinket, og at der fortsat er BNBO, der ikke er endeligt udpeget. Yderligere har COVID-19-nedlukninger med forsamlingsforbud haft en mere praktisk forsinkende effekt på kommunernes dialog med lodsejere.

I løbet af 2022 er der dog kommet gang i processen mange steder i landet, og mange aftaler er blevet indgået. DANVA, Danske Vandværker og Landbrug & Fødevarer opfordrer på denne baggrund til, at den kommunale indsats styrkes frem for at indføre et nationalt forbud mod sprøjtning i BNBO:

- Frem for lovgivning giver tinglyste restriktioner på BNBO gennem aftaler eller påbud den bedste sikkerhed for, at arealerne også i fremtiden forbliver fri for professionel anvendelse af pesticider.
- Aftaler kan tilpasse arealer og vilkår på måder, der giver bedre løsninger, som er forankret i den lokale forsyningsstruktur, landmandens ønsker til fremtidig arealanvendelse og eventuelt andre lokale ønsker (vedvarende energi, klimatilpasning, friluftsliv etc.).
- Gennem forhandlede aftaler eller påbud sikres fuld erstatning for landmandens værditab, som det vil være vanskeligt at sikre ved et nationalt forbud. Særligt økologiske landbrug vil lide et værditab ved et nationalt forbud, da det vil forhindre opretholdelse af det økologiske arealtilskud på arealet.

Vi opfordrer derfor til, at aftalepartierne snarest muligt aftaler rammerne for kommunernes videre arbejde med beskyttelse af alle BNBO med vurderet risiko. Vi vedlægger vores forslag til hovedelementer i en sådan aftale.

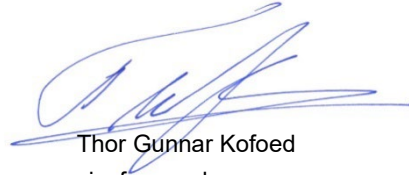
Med venlig hilsen

Lasse Frimand Jensen
formand DANVA

Jan Andersen
formand Danske Vandværker

Thor Gunnar Kofoed
viceformand
Landbrug & Fødevarer

BILAG

Forslag til hovedelementer i plan for beskyttelse af BNBO i 2024

- Kommunerne pålægges at risikovurdere alle BNBO senest 6 måneder efter, at BNBO er udpeget af Miljøstyrelsen (MST). Risikovurderingernes faglighed skal løbende vurderes af MST. MST får kompetence til at sikre fagligheden i de kommunale risikovurderinger.
- Der skal afsættes ressourcer til, at MST kan foretage hurtig (gen)beregning af BNBO, som kommuner efterspørger, f.eks. som følge af åbenlyse fejl i eksisterende kortlægning eller ændrede indvindingstilladelser.
- For at sikre beskyttelsen af BNBO fremadrettet skal indsatsen gennemføres på alle landbrugsarealer med vurderet risiko inkl. dem, der i dag drives pesticidfrit.
- Kommunen skal definere rollefordelingen for forhandlingen med lodsejer. Kommunen eller forsyningsselskabet skal senest tre måneder efter indsendt risikovurdering have indledt dialog med lodsejer om en frivillig aftale, og kommunen skal have udtrykt vilje til ekspropriation, således at myndighedernes hensigt er klar for lodsejeren, og en aftale kan indgås på ekspropriationslignende vilkår.
- Tidligst tre måneder efter og senest seks måneder efter fremsendt erstatningstilbud skal indsatsen være gennemført enten ved aftale eller ved indledt påbudsbeslutning med effekt hurtigst muligt med hensyn til planlagt markdrift.
- Erstatningen kan have form af engangserstatning med tilhørende tinglysning af servitut på ejendommen om rådighedsindskrænkning i BNBO eller opkøb af de relevante arealer. Hvis der ikke kan opnås enighed om erstatningen, fastsættes denne af taksationsmyndighederne.
- Erstatningen finansieres gennem den nationale drikkevandsfond.